

Aardgaswinning in blok L5-C van het Nederlandse deel van het continentaal plat in de Noordzee

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

10 oktober 2005 / rapportnummer 1634-28

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Aardgaswinning in blok L5-C van het Nederlandse
deel van het continentaal plat in de Noordzee

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over de Aardgaswinning in blok L5-C van het Nederlandse deel van het continentaal plat in de Noordzee,

uitgebracht aan Ministerie van Economische Zaken door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Aardgaswinning in blok L5-C
van het Nederlandse deel van het
continentaal plat in de Noordzee,

de secretaris

N.v. Buren

dr. N.W.M. van Buren

de voorzitter

drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 10 oktober 2005

Minister van Economische Zaken
p/a directie Energieproductie
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

uw kenmerk
E/EP/5048677

uw brief
4 augustus 2005

ons kenmerk
1634-28/vB/Wt

onderwerp
Advies voor richtlijnen m.e.r.
Aardgaswinning in blok L5-C van het
Nederlandse deel van het continentaal
plat in de Noordzee

doorkiesnummer
(030) 234 76 51

Utrecht,
13 oktober 2005

Geachte minister,

Met bovengenoemde brief stelde u, als bevoegd gezag, de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over m.e.r. Aardgaswinning in blok L5-C van het Nederlandse deel van het continentaal plat in de Noordzee¹, waarvoor Wintershall Noordzee B.V. de initiatiefnemer is. De m.e.r.-procedure wordt doorlopen ten behoeve van de vergunning in gevolge artikel 40 van de Mijnbouwwet. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant².

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen⁴. Voor zover relevant heeft zij deze reacties betrokken in haar advies.

De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies **niet** zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen. Dit project vertoont een grote overeenkomst met

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Zie bijlage 4.

het project Aardgaswinning L5-B (nr. 1310). Naar de mening van de Commissie zou het MER kunnen bestaan uit het MER voor L5-B (project 1310) en de startnotitie voor L5-C tesamen met invulling van onderstaande opmerkingen.

Samenvatting

Het MER dient een samenvatting te bevatten die naast een publieksfunctie vooral valt te gebruiken voor de bestuurlijke besluitvorming. Hierin moeten de belangrijkste milieugevolgen per alternatief worden weergegeven, alsmede de maatregelen om die milieugevolgen te minimaliseren en de effectiviteit van de maatregelen. Het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) dient in de samenvatting te worden weergegeven, evenals het voorkeursalternatief. De verschillen tussen het mma en het voorkeursalternatief moeten daarbij duidelijk naar voren worden gebracht.

Meest milieuvriendelijk alternatief

De initiatiefnemer heeft in het MER L5-B onderbouwd waarom bepaalde alternatieven of technieken zijn afgefallen. Een doel van m.e.r. is om alle redelijkerwijs te beschouwen alternatieven te betrekken in het MER, om zo het milieubelang volwaardig te kunnen laten meewegen bij besluitvorming. De Commissie acht de extractie met macro-poreuze polymeren (MPPE) voor de zuivering van koolwaterstoffen uit het productiewater een technisch reëel alternatief en adviseert om het als onderdeel van het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) te behandelen in het MER⁵. Dit houdt niet in dat deze techniek noodzakelijkerwijze ook deel zou moeten uitmaken van het voorkeursalternatief. De redenen voor het eventueel niet opnemen hierin moeten dan echter duidelijk worden aangegeven. Naar het oordeel van de Commissie maakt het vermijden van affakkelen tijdens perioden van vogeltrek ook deel uit van het mma. Indien hier in het voorkeursalternatief van wordt afgeweken, acht de Commissie het essentieel dat wordt aangegeven welke effectieve maatregelen zullen worden getroffen om eventuele negatieve effecten te mitigeren, bijvoorbeeld door het aanstellen van een vogelwachter tijdens kritieke vogeltrekperioden, met bevoegdheid tot het stopzetten van het affakkelen.

Natuur

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) (en het ministerie van Verkeer en Waterstaat als beheerder en het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) heeft gebieden aangewezen waarvoor in de toekomst een bepaald beschermingsregiem gaat gelden. De inspraakreactie van LNV (zie bijlage 4) geeft aan dat hiervoor een aantal eisen worden gesteld aan het MER. Met name is hierbij relevant het beschrijven van de effecten op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Daarbij dienen volgens LNV twee afwegingskaders te worden doorlopen. Deze afwegingskaders betreffen par. 4.7.4.9 van deel 3A van de Nota Ruimte en par. 4.7.4.1 van deel 3A van de Nota Ruimte. Daarnaast adviseert de Commissie:

1. Bij de ecologische beschrijving gebruik te maken van recente (2000-2001) rapporten van Expertisecentrum LNV over de ecologie voor het project

---

⁵ Bij de MPPE-technologie worden nagenoeg alle koolwaterstoffen, zowel alifaten als aromaten verwijderd.

- ecosysteendoelen Noordzee (Bisseling et al. 2001) en van rapporten die genoemd worden in het literatuuroverzicht van Lindeboom et al. 2005⁶.
2. Geef aan wat de consequenties zijn van het voornemen voor de soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Beschrijf zo mogelijk de effecten op deze soorten, dan wel geef aan welke leemten in kennis er bestaan.
  3. Geef inzicht in de mogelijke effecten van activiteiten op de natuurwaarden waarvoor het Friese Front door de ministeries verantwoordelijk voor het beheer van de Noordzee specifiek is aangewezen als te beschermen gebied⁷.

Overige punten voor het MER

1. Beschrijf de emissies en de milieueffecten daarvan, voor zover dit project inhoudelijk afwijkt van het L5-B project.
2. Beschrijf de milieueffecten van de lozing van kinetische hydraat inhibitor in geval van calamiteuze beschadiging van de umbilical.
3. Geef op alle kaarten de winningslocatie aan. Dit om interpretatieverschillen uit te sluiten.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

mw. drs. L. van Rijn-Vellekoop
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Aardgaswinning in blok L5-C van
het Nederlandse deel van het
continentaal plat in de Noordzee

---

⁶ Zie voetnoot 7.

⁷ Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van Lindeboom, H.J. Geurts van Kessel & L. Berkenbosch (2005) Gebieden met bijzondere ecologische waarden op het Nederlands continentaal Plat. Alterra rapport 1109, RIKZ rapport 2005.008.

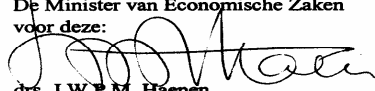
BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Aardgaswinning in blok L5-C van het Nederlandse
deel van het continentaal plat in de Noordzee

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 4 augustus 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		Ministerie van Economische Zaken											
Aan Commissie voor de milieueffectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><tr><td style="text-align: center;"></td><td style="text-align: center;">Commissie voor de milieueffectrapportage</td></tr><tr><td>ingekomen:</td><td style="text-align: center;">05 AUG. 2005</td></tr><tr><td>nummer:</td><td style="text-align: center;">(6K)</td></tr><tr><td>dossier:</td><td style="text-align: center;">1634-11/149</td></tr><tr><td>kopie naar:</td><td style="text-align: center;">HLØ</td></tr></table>			Commissie voor de milieueffectrapportage	ingekomen:	05 AUG. 2005	nummer:	(6K)	dossier:	1634-11/149	kopie naar:	HLØ
	Commissie voor de milieueffectrapportage												
ingekomen:	05 AUG. 2005												
nummer:	(6K)												
dossier:	1634-11/149												
kopie naar:	HLØ												
Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)										
- 4 AUG 2005		E/EP/5048677	diversen										
Onderwerp													
Aanbieding Startnotitie MER: "Aardgaswinning L5-C" (Wintershall Noordzee B.V.)													
Geachte heer/mevrouw,													
Hierbij deel ik u mede dat Wintershall Noordzee B.V. (Wintershall), kantoorhoudende aan de Eisenhowerlaan 142-146, te Den Haag, een milieu-effectrapport (MER) zal opstellen betreffende de voorgenomen winning van aardgas uit een gasveld L5-C, gelegen in het blok L5 van het Nederlandse deel van het continentaal plat.													
Op 27-07-2005 heb ik van Wintershall de Startnotitie: "Aardgaswinning L5-C" ontvangen. Ik doe u hierbij een zestal exemplaren van de Startnotitie toekomen.													
Gaarne verzoek ik u om mij, vóór 21-10-2005 advies uit te brengen ten behoeve van de door mij vast te stellen Richtlijnen voor de inhoud van het MER.													
Voor informatie ten aanzien van ter inzage legging, de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen en adviezen verwijs ik naar de tekst van de kennisgeving (zie bijlage), die op 17-08-2005 zal worden gepubliceerd in de Staatscourant en in de Volkskrant.													
Als contactpersoon voor dit project zal optreden: mevrouw drs. C.H. Krijger (tel. 070 - 379 6685).													
De Minister van Economische Zaken voor deze:													
													
drs. J.W.F.M. Haenen plv.-directeur Energieproductie													
Bezoekadres	Doorkiesnummer	Telefax											
Prinses Beatrixlaan 5	(070) 379 66 85	(070) 379 63 58											
Hoofdkantoor	Telefoon (070) 379 89 11	Behandeld door											
Bezuidenhoutseweg 30	Telefax (070) 347 40 81	mw. drs. C.H. Krijger											
Postbus 20101	Email ezpost@minez.nl												
2500 EC 's-Gravenhage	Website www.minez.nl	Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden											

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 158 d.d. 17 augustus 2005

KENNISGEVING

Inspraak met het oog op de Richtlijnen voor het Milieueffectrapport (MER) inzake de ontwikkeling van het offshore aardgasveld L5-C gelegen in het Nederlandse deel van het continentaal plat.

De Minister van Economische Zaken maakt, als bevoegd gezag, bekend dat Wintershall Noordzee B.V., kantoorhoudende aan de Eisenhowerlaan 142-146 te Den Haag, is gestart met de voorbereiding van een milieueffectrapport (MER) met betrekking tot het voornemen om het aangetoonde aardgasvoorkomen in blok L5 van het Nederlandse deel van het continentaal plat in productie te nemen. De milieueffectrapportageprocedure is gestart met het, op 27-07-2005, indienen van de Startnotitie: 'Aardgaswinning L5-C'.

Voor het oprichten en in werking hebben van een mijnbouwinstallatie ten behoeve van de winning van aardgas is een vergunning ingevolge artikel 40 van de Mijnbouwwet, van de Minister van Economische Zaken, vereist.

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage 1994 (gewijzigd 07-05-1999 en 23-12-2004) is in dit geval het opstellen van een MER verplicht. De richtlijnen voor de inhoud van het MER zullen door de Minister van Economische Zaken worden vastgesteld.

Doel van de voorgenomen activiteit

Het op economisch, veilige en milieutechnisch verantwoorde wijze ontginnen van het in blok L5 van het Nederlandse deel van het continentaal plat aangetoonde aardgasvoorkomen.

Aard van de voorgenomen activiteit

Het plaatsen en in bedrijf nemen van een satellietplatform genaamd L5-C, het transporteren van het gewonnen aardgas via een nieuw aan te leggen pijpleiding naar het bestaande platform L8-P4 en vandaar via de NGT-leiding naar het vasteland. In de toekomst zal vanaf het satellietplatform L5-C nog een boring uitgevoerd worden.

Plaats van de voorgenomen activiteit

Het aardgasvoorkomen is gelegen in het Nederlandse deel van het continentaal plat op ongeveer 50 km ten noordwesten van Terschelling.

Procedure

Uiterlijk binnen dertien weken zal het bevoegd gezag Richtlijnen vaststellen voor de inhoud van het MER. In deze periode is er gelegenheid voor zienswijzen en worden de wettelijk adviseurs in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen.

Informatie ten behoeve van de zienswijze

De Startnotitie bevat informatie over het voornemen van de Wintershall Noordzee B.V.

De Startnotitie ligt, tijdens werkdagen, van 18-08-2005 tot en met 29-09-2005 ter inzage op de secretarie van het Ministerie van Economische Zaken: Informatiecentrum/Directie Communicatie, Bezuidenhoutweg 30 te Den Haag.

De Startnotitie kan worden aangevraagd bij:

Wintershall Noordzee B.V.,
Contactpersoon: mevrouw H. van den Bergé,
telefoon 070 - 358 3194,
Postbus 82301,
2508 EH DEN HAAG.

Zienswijze

Eenieder heeft de gelegenheid om reacties in te dienen met het oog op de door het bevoegd gezag vast te stellen Richtlijnen voor de inhoud van het MER. Reacties en adviezen kunnen, tot en met 29-09-2005, worden ingediend bij:

Ministerie van Economische Zaken,
Directoraat-Generaal voor Energie,
Directie Energieproductie,
Contactpersoon: mevrouw drs. C.H. Krijger,
telefoon 070 - 379 6685,
Postbus 20101,
2500 EC DEN HAAG.

Ministerie van Economische Zaken

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Wintershall Noordzee B.V

Bevoegd gezag: Minister van Economische Zaken

Besluit: vergunning conform artikel 40 van de Mijnbouwwet

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C17.2

Activiteit: Het oprichten en in werking hebben van de mijnbouwinstallatie in blok L5 in het Nederlands deel van het Continentale Plat.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 17 augustus 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 10 oktober 2005

Bijzonderheden: geen

Samenstelling van de werkgroep:

ing. W.G. Been

dr. N.M.J.A. Dankers

prof.ir. J.J. van der Vuurst de Vries

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

dr. N.W.M. van Buren

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20050912	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20050919
2.	20050920	Ministerie van landbouw, natuur en voedselkwaliteit	Den Haag	20050927

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Aardgaswinning in blok L5-C van het Nederlandse
deel van het continentaal plat in de Noordzee**

Wintershall Noordzee B.V. wil een mijnbouwinstallatie oprichten en in werking hebben in blok L5-C in het Nederlands deel van het Continentaal Plat.

ISBN 90-421-1640-4